

Dosarul nr.3ra-925/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (judecătorul: N. Mazur)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecătorii: A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu)

ÎNCHEIERE

24 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Victor Burduh
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Xxx xxx, reprezentată de Lilia Xxx, prin intermediul avocatului Eugeniu Musteață,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Xxx xxx, reprezentant legal Lilia Xxx împotriva Ministerului Educației, Culturii și Cercetării cu privire la anularea parțială a actului administrativ,

împotriva deciziei din 27 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respins apelul depus de către Xxx xxx, reprezentată de Lilia Xxx și a fost menținută hotărârea din 3 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 14 septembrie 2018, Xxx xxx, reprezentată de Lilia Xxx a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Educației Culturii și Cercetării (în continuare MECC) cu privire la anularea parțială a actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că pe parcursul anului școlar 2017-2018 în licee, colegii, au fost organizate tezele semestriale, care au avut un nivel de complexitate și un mod de evaluare absolut diferit de la o instituție la alta.

La 21 mai 2018, a adresat către MECC cerere prin care a solicitat informația privind normele legale în baza cărora, în Republica Moldova sunt organizate, desfășurate și evaluate tezele semestriale la treapta liceală, precum și modul de asigurare a condițiilor de echitate de desfășurare și evaluare a tezelor pe întreg teritoriu al Republicii.

Prin răspunsul MECC i-a fost comunicat că reglementează organizarea, desfășurarea și evaluarea tezelor semestriale la treapta liceală, normele Regulamentului privind evaluarea și notarea rezultatelor școlare, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar, aprobat prin ordinul nr. 638 din 30 iunie 2016.

A invocat că, prevederile Regulamentului dat, contravin mai multor principii și norme din Codul educației și anume art. 16 care prevede că, scopul evaluării este de a orienta și optimiza învățarea.

Reclamanta a susținut că modul de evaluare al tezelor semestriale nu orientează și nu optimizează învățătura, în sensul în care optimizarea constituie alegerea și aplicarea celei mai bune soluții dintre toate soluțiile posibile, în așa măsură în care elevilor să nu li se încalce drepturile și libertățile fundamentale în contextul principiilor fundamentale ale educației expuse în Codul educației.

Totodată, prin organizarea sporadică a tezelor semestriale se încalcă principiile asigurării egalității, unității și integralității spațiului educațional și transparenței stipulate în Codul Educației.

În opinia reclamantei, impactul organizării și evaluării tezelor semestriale la nivel liceal este unul regretabil, dat fiind faptul că elevii care au cunoștințe de nivel scăzut pot obține, prin facilitarea complexității conținutului tezelor, note mult mai mari decât de obicei pe parcursul anului școlar și invers, elevii care muncesc mult și depun eforturi, pot primi teste cu o complexitate ridicată, doar pentru că profesorul îi consideră cu capacități remarcabile, ca în rezultat să ia note mai mici ca de obicei, care îi dezavantajează media semestrială și anuală. Prin urmare, ponderea notei de la teză este decisivă pentru media semestrială și anuală a liceanului, calculându-se în conformitate cu pct. 63 lit. b) din Regulament ca media notelor curente fără rotunjire și nota de la teză, împărțind nota la doi.

Prin urmare, liceenii sunt puși într-o situație academică inechitabilă de prevederile Regulamentului, din considerentul că nota finală din actul de studii, care servește la continuitatea activității științifice, sau angajării în câmpul muncii, e puternic influențată de notele de la teze, care sunt adesea note sporadice.

A mai indicat că, notele de la teze au o pondere majoră asupra notelor semestriale, anuale și modul de organizare, desfășurare și evaluare al tezelor semestriale nu este uniform pe întreg teritoriul țării, astfel se încalcă vădit principiile educației stipulate în Codul educației la art.7 lit.a) principiul echității, lit.h) principiul asigurării egalității; lit.i) principiul unității și integralității spațiului educațional; lit.n) principiul transparenței, astfel fiind afectat dreptul ulterior al elevului de continuare a studiilor la nivelul următor de învățământ sau de angajare pe piața muncii conform calificării obținute, reflectat în actul de studii conform art. 12 alin. (4) Codul educației.

Reclamanta a punctat că, modul de organizare, desfășurare și evaluare al tezelor în Republica Moldova nu ar contravine Codului educației și nu ar încălca drepturile și libertățile liceenilor, dacă notele de la teze ar fi note ordinare de evaluări sumative și nicidecum să fie adunate la media semestrială, apoi împărțite la doi.

A mai susținut că Republica Moldova s-a angajat să respecte și să aplice prevederile tratatelor internaționale. Or, potrivit art. 26 din Declarația universală a drepturilor omului: „Orice persoană are dreptul la învățatură, învățământul trebuie să fie gratuit, cel puțin în ceea ce privește învățământul elementar și general. Învățământul elementar trebuie să fie obligatoriu, învățământul tehnic și profesional trebuie să fie la îndemâna tuturor, iar învățământul superior trebuie să fie de asemenea egal, accesibil tuturor, pe baza de merit. Învățământul trebuie să urmărească dezvoltarea deplină a personalității umane și întărirea respectului față de drepturile omului și libertățile fundamentale...”. Conform principiului nr. 7 din Declarația drepturilor copiilor: „Copilul are dreptul să beneficieze de învățământ gratuit și obligatoriu, cel puțin în cadrul ciclului primar. Copilul va primi o educație care să îi stimuleze cultura generală și să-l ajute, pe baza unor șanse egale, să își dezvolte capacitățile, judecata individuală

și simțul de responsabilitate morală și socială și să devină un membru util al societății...”.

A mai relatat că, din considerentul că se încalcă vădit principiile educației stipulate în Codul educației, la 30 iulie 2018 a depus prin intermediul poștei electronice cererea prealabilă, care a rămas fără răspuns.

Reclamanta Xxxx xxxx, reprezentant legal Lilia Xxxx a solicitat, anularea prevederilor pct.63 din Regulamentul privind evaluarea și notarea rezultatelor școlare, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar aprobat prin ordinul nr. 638 din 30 iunie 2016.

La 9 noiembrie 2018, reclamanta a depus cerere de concretizare a pretențiilor și a indicat că, întrucât abia la 1 noiembrie 2018 a primit răspunsul MECC nr.03/1-09/10103 din 9 august 2018, la cererea prealabilă din 30 iulie 2018, solicită anularea răspunsului nr.03/1-09/10103 din 9 august 2018 a MECC și anularea pct.63 din Regulamentul privind evaluarea, notarea rezultatelor școlare, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar aprobat prin Ordinul Ministerului Educației nr.638 din 30 iunie 2016.

Prin hotărârea din 3 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Xxxx xxxx, reprezentată de Lilia Xxxx împotriva Ministerului Educației, Culturii și Cercetării cu privire la anularea răspunsului nr.03/1-09/10103 din 9 august 2018 și anularea pct.63 din Regulamentul privind evaluarea, notarea rezultatelor școlare, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar aprobat prin Ordinul Ministerului Educației nr.638 din 30 iunie 2016.

La 7 decembrie 2019 Xxxx xxxx, reprezentată de Lilia Xxxx a depus apel nemotivat ulterior, la 18 februarie 2019 apel motivat împotriva hotărârii instanței de fond, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

Prin decizia din 27 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Xxxx xxxx, reprezentată de Lilia Xxxx și a fost menținută hotărârea din 3 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că prima instanță a ajuns la o concluzie justă și întemeiată privind respingerea cerințelor reclamantei, or, temei pentru anularea actului administrativ nu a fost stabilit.

Cu referire la acest aspect, instanța a menționat că, complexitatea tezelor semestriale diferă de la o instituție de învățământ la alta, nu constituie temei de declarare a nulității pct. 63 din Regulament, or, o asemenea situație este admisibilă, așa cum elaborarea tezelor este de competența profesorului disciplinei și a fiecărui liceu în parte, astfel având în vedere performanțele și evoluția liceenilor, în concordanță cu planul de învățământ anual, profesorul la discreția acestuia stabilește obiectivele de evaluare și instrumentele de evaluare, care urmează să fie aplicate în evaluare. Prin urmare complexitatea testelor de evaluare, precum și tezele semestriale pot fi diferite după complexitate de la o instituție de învățământ la alta.

La fel, a susținut că, răspunsul MECC nr.03/1-09/10103 din 9 august 2018, în cauză nu produce nici un efect juridic față de persoana care l-a solicitat.

Curtea de Apel Chișinău a subliniat că argumentele apelantei sunt irelevante și inadmisibile, dat fiind faptul că acesta prezintă eronat circumstanțele cauzei și

consecințele legale ale acestui fapt. Mai mult, Xxxx xxxx, reprezentată de Lilia Xxxx a expus repetat argumentele invocate în cererea de chemare în judecată, indicând aceleași argumente fără a face trimitere la careva încălcări prevăzute de art. 386-388 Cod de procedură civilă.

La 29 mai 2019, Xxxx xxxx, reprezentată de Lilia Xxxx, prin intermediul avocatului Eugeniu Musteață a depus recurs împotriva deciziei din 27 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 3 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea hotărârilor judecătorești cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, nefiind aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

Sub acest aspect, recurenta a remarcat că instanța de fond, nu s-a expus asupra tuturor argumentelor pertinente și concludente invocate de recurenta fapt care face ca hotărârea să fie nemotivată, contrar dreptului la un proces echitabil.

În susținerea recursului, avocatul recurentei s-a referit la cauzele CtEDO care prevăd că justițiabilul are dreptul la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrar judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă din actele cauzei, copia deciziei integrale a instanței de apel din 27 martie 2019 (f.d. 115-119), a fost expediată participanților la proces la 7 mai 2019, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire a Cuții de Apel Chișinău nr.7789

(f.d. 120), dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la dosar lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta Xxxx xxxx, reprezentată de Lilia Xxxx, prin intermediul avocatului Eugeniu Musteață, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 29 mai 2019, în termen. (f.d. 123-128)

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Xxxx xxxx, reprezentată de Lilia Xxxx, prin intermediul avocatului Eugeniu Musteață, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de către Xxx xxx, reprezentată de Lilia Xxx, prin intermediul avocatului Eugeniu Musteață, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul depus de către Xxx xxx, reprezentată de Lilia Xxx, prin intermediul avocatului Eugeniu Musteață, ca inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Xxx xxx, reprezentată de Lilia Xxx, prin intermediul avocatului Eugeniu Musteață, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Mariana Pitic

Judecătorii

Victor Burduh

Nicolae Craiu